

СТАНОВИЩЕ

Относно: Дисертационен труд на тема
„Властта като интерес на селищната общност”, автор Илко Недев Тодоров
за присъждане на образователната и научна степен „доктор” по научна специалност
05.11.01 социология, от професионално направление
3.1. „Социология, антропология и науки за културата”

1. Обща информация за дисертационния труд (може и за докторанта)

Представеният от докторанта на свободна подготовка Илко Н. Тодоров ръкопис **„Властта като интерес на селищната общност”** се състои от 280 страници. Структурно ръкописът е организиран в три глави (вместо първоначалните две), от които първата с два, а останалите с по три параграфа, Въведение и Заключение. Според мен, в случая авторът удачно е избрал точно тази структура за разгръщане изложението на избраната от него тема. Избраната от автора тема, *Властта като интерес на селищната общност*, несъмнено има актуален характер и е дисертабилна, тъй като именно в селищната общност са съсредоточени огромната част от социалните взаимоотношения, разгледани при това през призмата на две основополагащи социологически категории, *власт* и *интерес*. Авторът е обосновал добре своя избор на заглавие на разработваната тема. Избраната от автора тема, *Властта като интерес на селищната общност*, несъмнено има актуален характер и е дисертабилна, тъй като именно в селищната общност са съсредоточени огромната част от социалните взаимоотношения, разгледани при това през призмата на две основополагащи социологически категории, *власт* и *интерес*.

Заслужава да се отбележи фактът, че в лицето на Илко Тодоров имаме пълно припокриване между теоретически много добре подготвен учен, опитен изследовател, добре познаващ тънкостите и особеностите на емпиричните методи, и добър преподавател, способен да преведе резултатите и анализите в приложими решения и препоръки както към студентите, така и към политическото ръководство и администрацията в местното самоуправление.

2. Съдържателен анализ на научните постижения на кандидата, ясна характеристика на научните приноси: новост за науката (нови теории, хипотези, методи и др.); обогатяване на съществуващи знания: приложение на научни постижения в практиката и реализиран икономически ефект;

Заслужава си да се отбележи специално умението на автора Илко Тодоров да се справи с огромен обем информация, на практика свързана с развитието на социологията изобщо, а не просто някаква отраслова или частна социология, тъй като селищната

общност е тъкмо съсредоточието на почти всички социални взаимодействие. Личи определено, че авторът е опитен университетски преподавател, неговото изложение напомня това в учебник или лекция, което в никакъв случай не е слабост или недостатък. Освен това, този подход е вероятно единствената възможност да се организира огромния по обем материал и да се избегне изпадането в излишно натрупване на информация, при което се загубва логическата нишка и обвързаността със зададената тема. Докторантът е успял да избегне подобни рискове, неговата компетентна оценка и рефлексивност присъства непрекъснато и той в сбит и ясен стил успява да предложи концентриран и същевременно достатъчно богат анализ на многобройните теории и подходи.

Важна характеристика на труда е стремежът на автора винаги да откроява социологическите аспекти, подход и характеристики на разглежданите явления. Той се е постарал максимално да привлече огромен масив от основните концепции и техните автори – бих отбелязал например включването след направените препоръки на първото обсъждане на П. Сорокин с неговия анализ на социокултурната действителност, интегритетката и урбаносоциологията, както и на Н. Смелсър с концепциите му за колективното поведение и придобитата стойност. Така трудът придобива допълнителна ценност като представяне на най-широк кръг от релевантни автори и техните концепции. Нещо повече – Тодоров успява умело да впише и българската традиция в подходите и изследванията за селищните системи и местната власт, с което прави прехода към конкретния анализ на варненската селищна общност естествен и в достатъчна степен обоснован.

Съществената част от препоръките, направени по време на предварителното обсъждане в секцията през октомври м. г., са осмислени от автора и взети предвид при допълнителната преработка на труда. Прецизирани са и са подредени както съгласно стандартите и изискванията (където има такива), така и за по-голяма яснота и прегледност цитиранията, бележките, библиографията. Специално ми се иска да отбележа прецизията и ясен стил и език на автора, който дава възможност и на неспециалистите да вникнат в проблема. Т. е., този текст без особени промени и редакция може да бъде издаден като монография за по-широк от чисто академичния кръг от читатели, на учебници за студенти, както и да бъде използван като основа за създаване на оперативни документи и препоръки за вземане на съответни решения от структурите на местното самоуправление. Приложеният автореферат напълно отразява основните насоки в анализа и изводите в дисертацията.

3. Отражение на научните публикации на кандидата в нашата и чуждестранната литература (по негови данни). Числови показатели (брой цитати, импакт фактори). Вид на цитатите, (когато последните не са само споменаване в литературния списък, в интерес на кандидата е да представи ксерокопия на цитатите, за да се прецени характерът им);

Авторът няма данни за възможни цитирания на неговите публикации, които съответстват на темата на дисертацията.

4. Критични бележки на рецензента по представените трудове, включително и по литературната осведоменост на кандидата;

В теоретичната глава авторът е направил доста изчерпателен и коректен преглед на развитието на социологическите теории, свързани с тематиката на дисертационния труд – териториалните социални отношения – като се почне от класическите приноси на Маркс, Дюркхейм, Зимел, Вебер, Тьониес, Чикагската социологическа школа в САЩ, теорията за конфликтите, структурно-функционалния подход, социологическите теории на средно равнище (мезосоциологията), социологията на града (урбаносоциологията). Разгледани са концепциите, свързани с властовите отношения в общността – тяхното възникване, функциониране, възможности, както и интересите на индивидите и групите и начините за тяхното превеждане във властовите отношения. Прегледът на литературата съвсем ясно показва широката осведоменост на Илко Тодоров и познанието му както на авторите, така и на концепциите в сферите, свързани с тематиката на дисертацията.

5. Лични впечатления на рецензента за кандидата и други данни, непосочени в предхождащите точки;

Като консултант на дисертанта на свободна подготовка Илко Тодоров имах възможност да работя с него и мога с удоволствие да споделя впечатленията си за неговата силно изявена самокритичност и възискателност към себе си. Високата компетентност на автора в тематиката на дисертацията, което е естествено при неговия продължителен стаж като преподавател и изследовател е съчетана с трудолюбие и стремеж да усвоява новото и да попълва празноти в познанията си. Тъкмо това съчетание отличава дисертанта от по-младите докторанти, у които доста често е налице нереална преценка за собствените възможности.

6. Мотивирано и ясно формулирано заключение.

Независимо от неизбежните критични бележки и препоръки, които ни най-малко не омаловажават стойността на представения от Илко Тодоров дисертационен труд, по мое мнение той притежава в всички необходими качества и покрива – дори на моменти надхвърля – изискванията за подобен труд. Всичко това ми дава пълно основание да препоръчам на почитаемото жури да приключи с позитивен резултат процедурата за защита на дисертацията и да присъди на главен асистент Илко Недев Тодоров научно-образователната степен „доктор”. Напълно съм убеден, че това ще увенчае дългогодишния труд на Илко Тодоров като успешен университетски преподавател и изследовател.

София, 21 октомври 2013 г.

(доц. д-р Стефан Ем. Николов)